

ler skulde fastsættes. Jeg kan saa meget mindre finde denne Bestemmelse rimelig, som det synes mig, at det ikke vilde have været uoverkommeligt, selv om man ikke vilde gaa til en gennemgribende Revision af Loven, dog at optage i den ændrede Regler angaaende dette Punkt; thi der er jo fra Kommissionsformændenes staaende 7 Mands Udvalg forlængst indsendt til Jordlovsudvalget og Landbrugsministeriet Forslag til saadanne Ændringer, som jeg efter mit Kendskab til dem maa skønne tenderer netop i den Retning, som den højtærede Minister har tænkt sig.

Endelig skal jeg beskæftige mig med Forslagets § 4, ved hvilken der gives Tilladelse til at bygge en mindre Beboelseslejlighed eller rettere sagt gives Tilladelse til at bygge i to Gange, bygge i smaa Partier, som man ogsaa kunde udtrykke det. Lad mig straks sige, at jeg frygter for, at dette kan blive et alvorligt Skridt med Hensyn til vor Landbebyggelse. Man siger om dette Forhold i Bemærkningerne: „Da det jævnlig vil forekomme, at en Laantager vil føle sig bedre tjent med foreløbig at opføre en mindre Beboelseslejlighed end forudsat ved Fastsættelsen“ o. s. v. Det er dette „jævnlig“, jeg er betænkelig ved. Jeg har ikke noget mod Bestemmelsen, hvis det kun skulde være i ganske særlige Undtagelsestilfælde, den tænktes anvendt, men jeg vilde, saaledes som Forholdene har udviklet sig nu med Byggeriet paa Statshusmandsbrug efter begge Love, anse det for et stort Tilbageskridt, om det blev nogenlunde almindeligt, at man byggede i flere Gange. Det er ganske klart; at det vil forøge Administrationens Omkostninger, men det forekommer mig heller ikke, at det er fuldt berettiget.

Det ærede Medlem Hr. Olufson, som i øvrigt gav Tanken sin Tilslutning, udtalte sig paa følgende Maade: De har bygget et lille Beboelseshus med to Stuer og Spisekøkken, og saa var det let og ogsaa forholdsvis billigt senere at udvide dette og tilsvarende med Ladebygningen. Det kan det ærede Medlem i og for sig have Ret i. Men jeg tror, at hvis man giver en saadan Bemyndigelse, vil Resultatet i de fleste Tilfælde blive, at man i Enden af Laden bygger et Par Stuer og et lille Køkken, det absolut nødvendigste, og saa venter med at bygge det egentlige Beboelseshus til senere, og det er det, jeg vil advare mod. Nu kan man nemlig mene, hvad man vil — jeg skal senere beskæftige mig dermed i Anledning af det ærede Medlem Hr. Thorhauges Udtalelser —, om det nu er rigtigt, at de Folk er kom-

met i Forlegenhed, fordi de har bygget særlig dyrt, men vi i denne Sal kan alle sammen erindre den Tid, da der overalt i vort Folk, ikke mindst fra „Bedre Byggeskik“s Side, men ogsaa af mange Enkeltpersoner, der interesserer sig for et virkelig smukt Byggeri ogsaa omkring i Landdistrikterne, rettedes de voldsomste Angreb paa det smagløse Byggeri, der fandtes omkring i vore Stationsbyer, ja, der var baade den ene og den anden, den tog ogsaa Statshuse med og sagde, at de var ikke nær kønne nok. Nu vover jeg at paastaa, at vi i de senere Aar, selvfølgelig i det Omfang, hvori Arkitekterne og Kommissionerne har arbejdet i god Forstaaelse med hinanden, har skabt en Type paa saadanne Husmandsbrug, en Type, som passer ind i det danske Landskab og er en Pryd for vort Land, som i skønhedsmæssig, arkitektonisk Henseende langt overgaar de Fremskridt, der samtidig er foregaaet indenfor Stationsbyggeriet.

Hvis man nu ved en Bestemmelse som denne, hvis den blev, som der staar, „jævnlig“ anvendt, skulde forårsage, at vi fik en hel Række af disse grimme Kasser, hvor der ligger en lang Ladebygning med Jernvinduer i Kraft af det Øjemed, den skal anvendes til, hvorefter der kommer et Par Fag Vinduer ved Enden og i den ene Gavl, som viser, at de paagældende Rum skal anvendes til Beboelse — hvis vi faar Kolonier af den Art, saa vil det ikke vare længe, inden den offentlige Mening vil rejse en overmaade berettiget Kritik mod noget saadant. Og det er aldeles ikke nødvendigt at skabe noget saadant — det skal jeg senere komme til, naar jeg besvarer det, det ærede Medlem Hr. Thorhauge sagde.

De nye Jordlovshuse er efter min Opfattelse, navnlig naar de fremtræder kolonivis, men de kan ogsaa være det, naar de fremtræder enkeltvis, en Pryd i det danske Landskab. Ja, mange af dem er sande smaa Perler, bygningsmæssigt og arkitektonisk set. Og De kan være fuldt overbevist om, at det private Byggeri, der kommer til i Fremtiden ogsaa i Landdistrikterne, vil blive i høj Grad paavirket af de Kolonier, der findes trindt omkring i vort Land af denne Bebyggelse, Og vi kunde komme overmaade meget videre, hvis vi i Stedet for udelukkende at fæste Opmærksomheden ved, at det gælder om at gøre det billigst muligt, vilde sige som saa: Det gælder om at gøre det bedst mulige — og saa understøttede de Bestræbelser, som gennem indtrængende Opfordringer til Parcellisterne og deres Haandværkere er gjort af adskillige Kommissioner og Arkitekter for at faa an-